

Predkladacia správa

Materiál Návrh na určenie investičného projektu „Obmena dopravného letectva Vzdušných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky“ za strategickú investíciu sa predkladá na rokovanie vlády SR v zmysle § 1 ods. 2 písm b) Nariadenia vlády SR 152/2024 Z. z., ktorým sa vykonáva zákon č. 142/2024 Z. z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Nariadenie vlády č. 152/2024“).

Investičný projekt predstavuje nástroj na zabezpečenie obrany štátu a spĺňa osobitné strategické požiadavky v zmysle § 3 ods. 4 písm. a) a c) zákona č. 142/2024 Z. z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o strategických investíciách“) a jeho realizáciu zabezpečuje investor.

Investor, Slovenská republika zastúpená štátnym orgánom, ktorým je Ministerstvo obrany SR, v zmysle § 2 písm. a) bod 1 zákona o strategických investíciách bude investičným projektom zabezpečovať prípravu a realizáciu investície v súlade s § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách.

Investičný projekt bude súčasťou výzbroje Vzdušných síl ozbrojených síl SR a zahŕňa budovanie kapacít dopravného letectva vzdušných síl na obranu územia SR. Plánovaný termín začatia investičného projektu je v roku 2024 a plánovaný termín ukončenia dodávok v rámci investičného projektu je v roku 2030.

Vzdušné sily ozbrojených síl SR v súčasnosti zabezpečujú plnenie požadovaných spôsobilosti leteckej prepravy osôb a materiálu výlučne prostredníctvom stredných dopravných lietadiel C-27J Spartan a prepravy osôb ľahkými dopravnými lietadlami L-410. Zmena bezpečnostnej situácie po roku 2020 a prebiehajúce ozbrojené konflikty majú zásadný vplyv aj na plnenie úloh dopravného letectva Vzdušných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky vrátane požiadaviek na ich nové spôsobilosti.

Nedostatočná prepravná kapacita, operačný dolet a veľmi nízka dostupnosť dopravných lietadiel limituje ich použitie na vykonávanie leteckých prepráv do oblastí vojenských konfliktov, zabezpečovanie evakuačných letov aj plnenie úloh v prostredí moderného bojiska.

Požiadavky na zabezpečenie špeciálnych letov na stredné a dlhé vzdialenosti boli identifikované postupne až po zavedení nových dvoch lietadiel typu C-27J Spartan do leteckej prevádzky od roku 2017. V období od roku 2017 do roku 2021 v súvislosti s nasadením jednotiek ozbrojených síl Slovenskej republiky do zahraničných vojenských operácií mierových misií boli lietadlá C-27J Spartan postupne nasadzované na podporu vlastných jednotiek pôsobiacich v operácii NATO EFP v Lotyšsku, mierovej misii OSN UNFICYP na Cypre, pri podpore aktivít ozbrojených síl Slovenskej republiky v Jordánsku, Libanone a v štáte Izrael, ktoré sú na hranici ich operačného doletu. Uvedené lietadlá vzhľadom na maximálny operačný dolet a palubnú vybavenosť však nemohli byť nasadené na podporu operácií ozbrojených síl v strednej Afrike, kde slovenskí vojaci pôsobili v Stredoafrickej republike a Mali.

V roku 2021 Vzdušné sily ozbrojených síl Slovenskej republiky vykonali dva evakuačné lety z Afganistanu počas humanitárnej krízy, ktorá vznikla po prevzatí moci hnutím Taliban

a odchodom spojeneckých síl NATO. Evakuačné lety boli vykonávané priamo z prostredia prebiehajúceho konfliktu. Táto úspešne realizovaná špeciálna operácia zároveň poukázala na kritické kapacitné obmedzenia dvoch prevádzkovaných lietadiel a ich aktuálne vybavenie ako nedostatočné pre priame pôsobenie v zóne vojenských operácií. Uvedené nedostačujúce spôsobilosti boli opakovane identifikované ako kritické pri vykonávaní evakuačných letov z oblasti vojenských operácií v Libanone v roku 2024, kde boli vykonané opakované prepravy z letiska v Bejrúte s dostupnou leteckou technikou, ktorá nedisponuje systémami vlastnej ochrany a má nízku prepravnú kapacitu na uvedený účel.

Ďalším kritickým faktorom sa javí nízka dostupnosť oboch prevádzkovaných typov lietadiel z dôvodu nedostatočnej logistickej podpory a nedostatku náhradných dielov poskytovaných výrobcom vzhľadom na ukončenie technickej podpory týchto typov lietadiel.

Materiál je predložený na rokovanie vlády SR v súlade s čl. 10 Smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády. Materiál má charakter projektu vyzbrojovania, preto má vplyv na rozpočet verejnej správy. Predpokladané výdavky sú zahrnuté v návrhu rozpočtovej kapitoly MO SR program 095 – Rozvoj obrany. Materiál nemá vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyv na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti ani vplyv na služby verejnej správy pre občana. Materiál nemá vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Z uvedených dôvodov Ministerstvo obrany Slovenskej republiky navrhuje vláde Slovenskej republiky schváliť predkladaný materiál Návrh na určenie investičného projektu „Obmena dopravného letectva Vzdušných síl ozbrojených síl Slovenskej republiky“.